

แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูการศึกษาพิเศษ ในโรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่ม 5
สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

The Development Competencies in Special Education Teacher of Special Education

School Group 5 under the Bureau of Special Education Office of the Basic Education Commission

วิรัตน์ สุทัศน์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สาทร ทรัพย์รวงทอง

สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

Wirat.suthat@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพการพัฒนาและนำเสนอแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะของครูการศึกษาพิเศษ ในโรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่ม 5 สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การดำเนินการวิจัยมี 2 ขั้นตอน ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพการพัฒนาสมรรถนะบุคลากรของโรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่ม 5 สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครู จำนวน 121 คนเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม มีค่าความเที่ยง 0.95 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และขั้นตอนที่ 2 เสนอแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูการศึกษาพิเศษ โดยจัดประชุมสนทนากลุ่มจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบบันทึกสนทนากลุ่ม และนำข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการการพัฒนาสมรรถนะครูในโรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่ม 5 สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความต้องการการพัฒนาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามสมรรถนะเป็นรายด้านพบว่า สมรรถนะหลักมีความต้องการพัฒนาสูงสุด คือด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ รองลงมาคือ ด้านบริการที่ดี ด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน ด้านพัฒนาตนเอง ด้านการทำงานเป็นทีม ตามลำดับ สมรรถนะประจำสายงาน มีความต้องการพัฒนาสูงสุด คือ ด้านบริหารจัดการชั้นเรียน รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาผู้เรียน ด้านบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ด้านภาวะผู้นำ ด้านการวิเคราะห์สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน และด้านการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ ตามลำดับ

แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูการศึกษาพิเศษ ในโรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่ม 5 สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ 1) การสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมในการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน และการให้ครูผู้สอนและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การสอดแทรกความเป็นประชาธิปไตย ความภาคภูมิใจในความเป็นไทยให้แก่ผู้เรียน 3) การดูแลช่วยเหลือ ผู้เรียน ทุกคนอย่างทั่วถึง ทันทต่อสถานการณ์

คำสำคัญ: สมรรถนะ, ครูการศึกษาพิเศษ, โรงเรียนเฉพาะความพิการ, สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ABSTRACT

The objective of this research were to study of the developmental states and to construct some guidelines on the competence development of special education teacher in special Education School Group 5 of The Bureau of Special Education Office of the Basic Education Commission. The sample group was 121 school administrators and teacher in Special Education School Group 5 of The Bureau of Special Education Office of the Basic Education Commission.

The rating scale questionnaire was applied to college one essential data the statistical estimation need for data analysis was comprised of percentage, mean and standard deviation The finding revealed that the need for competency development of special education in Special Education School Group 5 of The Bureau of Special Education Office of the Basic Education Commission. At the high level competency development increased the features of Considering separate categories, it was found out that was at the high level which were the teacher's Ethics and Integrity. Working Achievement motivation, Self development and Service mind, respectively. The feature of Functional competency, it was fund out that was at the high level which were the classroom management student Development, Curriculum and Learning

The Development Competencies in special education teacher in special Education School Group 5 under The Bureau of Special Education Office of the Basic Education Commission. 1. The inserting of the morality and ethic in the classroom and participation between teachers. 2. The inserting of the democracy and proud to be Thai for student in the classroom. And 3 care and support students thoroughly and timely.

Keywords: Competencies, Special Education Teacher, Special Education School, The Bureau of Special Education Office

1.บทนำ

ประเทศไทยให้ความสำคัญกับ ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาซึ่งได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 หมวด 7 มาตรา 52 ให้กระทรวงส่งเสริมให้มีระบบกระบวนการผลิตครูคณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับ การเป็นวิชาชีพชั้นสูงโดยการกำกับและประสานให้สถาบันที่ทำหน้าที่ผลิตและพัฒนาครูคณาจารย์รวมทั้งบุคลากรทางการศึกษาให้มีความพร้อมและมีความเข้มแข็งในการเตรียมบุคลากรใหม่และการพัฒนาบุคลากรประจำการอย่างต่อเนื่องซึ่งบุคลากรในองค์กรถือเป็นปัจจัยที่สำคัญ ปัจจัยหนึ่งที่จะนำพาองค์กรไปสู่องค์กรที่ประสบความสำเร็จจาก การดำเนินงาน หากองค์กรใดที่มีบุคลากรที่ดี มีสมรรถนะในการทำงานสูงมีความสามารถในการแก้ไขปัญหา มีไหวพริบ ปฏิภาณ หรือประสบการณ์ในการทำงานก็จะทำให้องค์กรนั้นเป็นองค์กรแห่งความสำเร็จ สามารถตอบสนองวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายขององค์กรได้ การพัฒนาบุคลากรให้เป็นบุคลากรที่ทรงคุณค่า และมีสมรรถนะในการทำงานสูง จึงเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญยิ่งในการพัฒนาองค์กร ดังนั้นในปัจจุบัน ทุกองค์กรไม่ว่าจะเป็นองค์กรภาครัฐหรือภาคธุรกิจจึงมักให้ความสำคัญต่อการพัฒนาบุคลากรขององค์กร

อย่างจริงจังเพื่อตอบสนองความต้องการขององค์กรในการเป็นองค์กรแห่งความสำเร็จสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษมีวิสัยทัศน์คือคนพิการและผู้ด้อยโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพ ด้วยรูปแบบที่หลากหลายเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของแต่ละบุคคล ทั้งนี้เพื่อให้มีทักษะชีวิต สามารถพึ่งตนเองได้ อยู่ในสังคมอย่างมีความสุขมีศักดิ์ศรี มีคุณภาพชีวิต โดยเฉพาะคนพิการจะได้รับบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม และได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อบริการและความช่วยเหลืออื่นใดตามความเหมาะสมมีบทบาทอำนาจหน้าที่ รวบรวม ศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลและประสานการจัดทำข้อเสนอ นโยบายและแผนการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการและผู้ด้อยโอกาส ที่สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาปฐมวัย นโยบายของรัฐที่เกี่ยวข้องรวมทั้งประเมินและรายงานผลการจัดการศึกษาพิเศษต่อคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาพิเศษ หรือคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและกระทรวงศึกษาธิการประสานงาน ส่งเสริมและดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการและผู้ด้อยโอกาส จัดระบบสื่อและสิ่งอำนวยความสะดวกรวมทั้งดำเนินการเกี่ยวกับ กองทุนการศึกษาสำหรับคนพิการและผู้ด้อยโอกาสส่งเสริม สนับสนุนและดำเนินการวิจัยพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน และการเรียนรู้ของคนพิการและผู้ด้อยโอกาสดำเนินการเกี่ยวกับงานเลขานุการของคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาพิเศษปฏิบัติงานร่วมกัน หรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรืองานที่ได้รับมอบหมาย(สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. 2553, น. ออนไลน์) ยุทธศาสตร์สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษเกี่ยวกับการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษาเพื่อคนพิการและผู้ด้อยโอกาสการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการให้บริการทางการศึกษา และการฝึกอบรมเพื่อคนพิการและผู้ด้อยโอกาสสามารถศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น สามารถประกอบอาชีพและพึ่งตนเองได้ตามศักยภาพ การพัฒนาครู ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการและผู้ด้อยโอกาส ให้มีความรู้ความเข้าใจเรื่องคนพิการและผู้ด้อยโอกาส สามารถบริหารจัดการ บริหารหลักสูตรและวางแผนการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ การผลิต พัฒนากระจายสื่อเทคโนโลยีการศึกษาและสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการให้ทั่วถึง เพียงพอและเหมาะสมตามความต้องการจำเป็นพิเศษของแต่ละบุคคล การประสานเครือข่ายการทำงานระหว่างหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกประเทศ รวมทั้งการระดมทรัพยากรในการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการและผู้ด้อยโอกาส โรงเรียนในสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษเป็นสถานศึกษาที่จัดขึ้นเพื่อให้ความรู้ ประสบการณ์และให้การศึกษาแก่เยาวชน ที่มีความพิการหรือมีความต้องการพิเศษทางการศึกษาในด้านต่าง ๆ ให้เป็นพลเมืองดีของชาติและมีศักยภาพเพียงพอในการปรับตัวให้อยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างมีความสุข มีบุคลากรทางการศึกษาเป็นตัวอย่างสำคัญที่จะทำให้แผนงาน โครงการและนโยบายของโรงเรียนสัมฤทธิ์ผลอย่างแท้จริง โรงเรียนที่สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษทั้งหมด 43 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนที่จัดการศึกษาแก่ผู้ที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา 19 โรงเรียน โรงเรียนที่จัดการศึกษาแก่ผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน 20 โรงเรียน โรงเรียนที่จัดการศึกษาแก่ผู้ที่มีความบกพร่องทางด้านร่างกาย 2 โรงเรียน และทางสายตา 2 โรงเรียน โดยจัดเป็นสถานศึกษาเฉพาะ เป็นการสนองความต้องการของชุมชนในการที่จะให้เกิดความเสมอภาคในการศึกษา เพื่อให้โอกาสได้รับการศึกษาเท่าเทียมกัน โดยจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล ถึงระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่ม 5 ในสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ มีจำนวน 5 โรงเรียน ประกอบด้วย โรงเรียนนครสวรรค์ปัญญาคุณ โรงเรียนพิจิตรปัญญาคุณ โรงเรียนพิษณุโลกปัญญาคุณ โรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดตาก และโรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์ ให้บริการผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ผู้ที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา รวมถึงผู้บกพร่องทางด้าน อารมณ์ สังคม การสื่อความหมาย และการเรียนรู้ จัดการศึกษาในลักษณะประจำ มีหอนอนให้

นักเรียนพักอาศัย โดยมีบุคลากรปฏิบัติหน้าที่ประจำหอนอนเพื่อปลูกฝังคุณภาพชีวิตที่ดีให้แก่เด็กนักเรียนทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และความสามารถที่เหลืออยู่ได้อย่างเต็มศักยภาพและ ตามธรรมชาติของนักเรียน เนื่องจากโรงเรียนประจำในแต่ละแห่งมีความแตกต่างกันหลายองค์ประกอบ เช่น จำนวนของนักเรียนประจำ ความรุนแรงของระดับความพิการของนักเรียน ความพร้อมด้านอาคารสถานที่ ที่แตกต่างกัน ข้อจำกัดของบุคลากร ไม่ว่าจะเป็นด้านจำนวนของบุคลากร ความสามารถในการดูแลนักเรียน นอกจากนี้บุคลากรในโรงเรียนประจำทุกคนจะต้องช่วยกันดูแลและวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยว่านักเรียนของตนเองเป็นอย่างไร รวมถึงความปลอดภัยรอบด้านสำหรับนักเรียน ผู้บริหาร โรงเรียนจึงต้องพัฒนาบุคลากรภายใต้ข้อจำกัดที่มีอยู่เพื่อให้เกิดคุณภาพและประสิทธิภาพตามนโยบายที่วางไว้เพื่อให้โรงเรียนประจำสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องดำเนินไปอย่างมีคุณภาพตามที่ผู้ปกครองและสังคมคาดหวังทุกประการ (ชัยพร พันธุ์น้อย, 2547, น. 1) บุคลากรทางการศึกษาพิเศษในสถานศึกษาที่สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษจึงจำเป็นต้องมีทั้งความรู้ ความสามารถ ความเสียสละ ขยันหมั่นเพียรและรับผิดชอบต่อการพัฒนางานเป็นอย่างมาก โรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนนักเรียนพิการ มีความแตกต่างไปจากโรงเรียนปกติ นอกเหนือจากงานการจัดการเรียนการสอนทางด้านวิชาการตามหลักสูตรปฐมวัย และหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน บุคลากรจะต้องปฏิบัติหน้าที่ดูแลรับผิดชอบนักเรียนตลอด 24 ชั่วโมง กล่าวคือ ครูทุกคนต้องปฏิบัติงานเพิ่มขึ้นนอกเหนือจากงานการสอน เพราะต้องทำหน้าที่ครูหอนอน ครูเวรประจำวัน ครูผู้สอนไปพร้อมๆกัน อีกทั้งนักเรียนมีความแตกต่างกัน ในด้านต่างๆ เช่น สติปัญญา ร่างกาย อารมณ์ สังคม ตลอดจนสภาพความเป็นอยู่ของครอบครัว มีปัญหาด้านสุขภาพอนามัย ผู้ปกครองอยู่ต่างจังหวัดเป็นส่วนใหญ่ จึงถือเป็นภาระหนักของการทำงานของครู อาจารย์ทุกคน โดยต้องฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียนที่พิการ ปลูกฝังคุณภาพชีวิตที่ดีให้แก่เด็กนักเรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และความรู้ความสามารถให้มากที่สุดในเรื่องการดูแลคุณภาพชีวิตของเด็กทุกคน ครูโรงเรียนประจำทุกคนจะช่วยกันดูแลวิเคราะห์นักเรียน อูทิศแรงกายแรงใจให้กับเด็ก ไม่สร้างภาระให้กับครอบครัวและไม่ก่อปัญหาให้กับสังคมเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุขต่อไป ครูการศึกษาพิเศษเป็นผู้ที่ต้องเกี่ยวข้องกับเด็กที่มีความบกพร่องทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ รวมถึงเด็กที่มีร่างกายพิการหรือทุพพลภาพ ที่มีภาระรับผิดชอบมากกว่าครูที่สอนนักเรียนปกติ ในด้านการสอนและการฟื้นฟูบำบัดช่วยเหลือเด็กพิเศษที่มีลักษณะแตกต่างไปจากเด็กปกติ ครูต้องอาศัยประสบการณ์ และความอดทนต่อปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาเด็กอย่างมากเพื่อพัฒนาเด็กไปสู่วัตถุประสงค์ของการเรียน (พิมพ์พรรณ เทพสุเมธานนท์ และสุวิษา ประสิทธิ์ชัยกิจ, 2553, น. 1) การพัฒนาศักยภาพครูการศึกษาพิเศษ ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการ เป็นการพัฒนาความสามารถในการให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือ แก้ปัญหาให้แก่เด็กพิการ เพื่อนร่วมงาน ผู้เกี่ยวข้อง ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้มีแนวทางการประเมินคุณภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา มีวิสัยและเลื่อนวิทยฐานะ ต้องผ่านการประเมิน 3 ด้าน ด้านที่ 1 วินัยคุณธรรมจรรยาบรรณและจรรยาบรรณวิชาชีพ ด้านที่ 2 คุณภาพการปฏิบัติงานโดยพิจารณาจากสมรรถนะในการปฏิบัติงาน คือพิจารณาจากสมรรถนะหลักและสมรรถนะประจำสายงาน ส่วนด้านที่ 3 ผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติงาน ในหน้าที่ ดังนั้นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จึงต้องพัฒนาตนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินงาน ไม่ว่าจะเป็นทางด้านการบริหาร ด้านการสอน เพราะด้านหนึ่งในสามด้านของการประเมินข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา คือ สมรรถนะ (Competency) เป็นเครื่องมือที่นำมาเป็นพื้นฐานจัดทำระบบ หรือวางแนวทางในการพัฒนา ทรัพยากร บุคคล องค์กร ให้สอดคล้องกับกลยุทธ์ และเป้าหมายในการดำเนินขององค์กร และ

นำมาใช้กับการบริหารทรัพยากรบุคคลเพื่อให้มีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2548: 429-430) โรงเรียนเฉพาะ
ความพิการเป็นสถานศึกษาที่ให้การศึกษาระดับประถมศึกษา บกพร่องทางการได้ยิน ซึ่ง
สถานศึกษาเหล่านี้มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเด็กพิการให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขซึ่ง
จะต้องอาศัยบุคลากรที่มีสมรรถนะสูงที่จะทำงานพัฒนาเด็กให้มีคุณภาพตามนโยบายของรัฐได้

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาศึกษาสภาพในการพัฒนาสมรรถนะของครูการศึกษาพิเศษ ในโรงเรียนเฉพาะความพิการ
กลุ่ม 5 สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
2. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูการศึกษาพิเศษ ในโรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่ม 5
สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

3. การดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ครู โรงเรียนเฉพาะความพิการกลุ่ม 5 สำนักบริหารงานการศึกษา
พิเศษปีการศึกษา 2560 จำนวน 5 โรงเรียน รวมจำนวน 132 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ครู โรงเรียนเฉพาะความพิการกลุ่ม 5 สำนักบริหารงานการศึกษา
พิเศษปีการศึกษา 2560 รวมจำนวน 121 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็น แบบสอบถามความต้องการพัฒนาสมรรถนะของครูการศึกษาพิเศษ ใน
โรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่ม 5 สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานแบ่ง
ออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ
(Check list) เลือกเพียงคำตอบเดียว

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความต้องการพัฒนาสมรรถนะของครูการศึกษาพิเศษ ใน
โรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่ม 5 สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มี
ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีการของลิเคิร์ต คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อย
ที่สุด โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามพิจารณาว่ามีความต้องการมากน้อยเพียงใด

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือมีขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาความหมาย หลักการ วัตถุประสงค์ กรอบการดำเนินงานภายใต้การบริหารงานของสถานศึกษาที่
เกี่ยวข้องกับการดำเนินการพัฒนาสมรรถนะครูการศึกษาพิเศษ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูล
ต่าง ๆ มาวิเคราะห์แนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า ความรู้ต่าง ๆ มาสร้างเป็นแบบสอบถามให้ครอบคลุมขอบเขตเนื้อหา ในการพัฒนาสมรรถนะครูการศึกษาพิเศษ โดยสร้างแบบสอบถามแบบวัดประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

3. นำร่างแบบสอบถามที่สร้างเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจเพื่อแก้ไขสำนวน การใช้ภาษา เนื้อหา ให้ถูกต้องและเหมาะสม

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วตามขอบเขตของเนื้อหาและกรอบแนวคิดนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ของข้อคำถามแต่ละข้อ แล้วนำมาหาค่าความสอดคล้องของเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยโดยหาดัชนีความสอดคล้อง IOC โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง .67-1.00 สามารถนำไปใช้ได้

6. นำแบบสอบถามที่ได้รับข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์และนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่มีบริบทงานที่คล้ายคลึงกัน เพื่อหาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถามด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเที่ยง 0.95

7. นำแบบสอบถามเสนอ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอรับความเห็นชอบและนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในขั้นตอนที่ 2 คือ แบบสนทนา เรื่อง แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูการศึกษาพิเศษ ใน โรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่ม 5 สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

ขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ มีดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบ วิธีการออกแบบ แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม

2. กำหนดกรอบ วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากฉบับที่ 1 นำข้อคำถามที่มีระดับต่ำที่สุด 3 อันดับ มาร่างเป็นแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะครูการศึกษาพิเศษ

3. ออกแบบการบันทึกการสนทนากลุ่มและนำเสนอร่างแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูการศึกษาพิเศษ ใน โรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่ม 5 สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม

4. นำร่างเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอข้อเสนอแนะรูปแบบการบันทึกการสนทนากลุ่ม และแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูการศึกษาพิเศษ ใน โรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่ม 5 สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

5. นำข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษามาปรับปรุง และจัดทำเป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อจัดทำการสนทนากลุ่มต่อไป

วิธีการเก็บ และรวบรวมข้อมูล

1. การสอบถาม

1. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์ถึงผู้อำนวยการในโรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่ม 5 สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานพร้อมแบบสอบถามในการเก็บข้อมูล ไปยัง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปส่งและเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง จำนวน 121 ชุด

2. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีทางสถิติ

2. การสนทนากลุ่ม

1. ผู้วิจัยส่งหนังสือถึงผู้เชี่ยวชาญทั้ง 7 คน เพื่อเชิญประชุมสนทนากลุ่ม ซึ่งผู้เชี่ยวชาญทั้ง 7 คน มีคุณสมบัติ ดังนี้ ผู้บริหาร จำนวน 1 คน หัวหน้างานกลุ่มบริหารงานบุคคล จำนวน 2 คน ครู จำนวน 2 คน

ศึกษานิเทศ จำนวน 1 คน อาจารย์มหาวิทยาลัย จำนวน 1 คน

2. ผู้วิจัยนำข้อมูลแบบบันทึกกลุ่มมาวิเคราะห์เป็นแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูการศึกษาพิเศษ ใน โรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่ม 5 สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาตรวจความสมบูรณ์ จัดระเบียบข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

2. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นการตรวจสอบรายการวิเคราะห์ด้วยค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (Percentage)

3. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาระดับปฏิบัติตามสมรรถนะของครูการศึกษาพิเศษเป็นแบบมาตรวัดประมาณค่าวิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย Mean และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน Standard Deviation (S.D.) และวิเคราะห์ผลตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดตามแนวคิดของเบสท์

4. วิเคราะห์ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำมาสร้างเป็นแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูการศึกษาพิเศษ ใน โรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่ม 5 สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าสถิติในการศึกษาค้างนี้ โดยวิเคราะห์คุณภาพของแบบสอบถาม หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล เกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้บริหาร โรงเรียน ครู โรงเรียนเฉพาะความพิการกลุ่ม 5 สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 121 คน โดยทำการศึกษาเรื่องเกี่ยวกับ เพศ อายุ ประสบการณ์ในการทำงาน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 68.60 และเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 31.40 อายุ 31-40 ปีคิดเป็นร้อยละ 36.30 รองลงมา อายุ 51-60 ปีคิดเป็นร้อยละ 28.10 อายุ 20-30 ปีคิดเป็นร้อยละ 20.70 และอายุ 41-50

ปี คิดเป็นร้อยละ 14.90 ประสิทธิภาพในการทำงาน 6-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 41.30 รองลงมา ประสิทธิภาพในการทำงานมากกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 35.50 และประสิทธิภาพในการทำงานต่ำกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 23.20 ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล เกี่ยวกับความต้องการการพัฒนาสมรรถนะของครูการศึกษาพิเศษ ในโรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่ม 5 สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยแยกเป็นสมรรถนะหลัก ประกอบด้วย 5 สมรรถนะ ได้แก่ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน การบริการที่ดี การพัฒนาตนเอง การทำงานเป็นทีม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู สมรรถนะประจำสายงานประกอบด้วย 6 สมรรถนะ ได้แก่ การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาผู้เรียน การบริหารจัดการชั้นเรียน การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน ภาวะผู้นำครู การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าความต้องการการพัฒนาสมรรถนะของครูการศึกษาพิเศษ ในโรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่ม 5 สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสมรรถนะหลักโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าระดับความต้องการการพัฒนาของครูสูงสุดอันดับที่ 1 ด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู ($\bar{X} = 4.21$) อันดับที่ 2 คือด้านการบริการที่ดี ($\bar{X} = 4.19$) อันดับที่ 3 คือด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.17$) อันดับที่ 4 คือด้านการพัฒนาตนเอง ($\bar{X} = 4.13$) และอันดับที่ 5 คือด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู ($\bar{X} = 4.11$) ในสมรรถนะหลักประจำสายงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าระดับความต้องการการพัฒนาของครูสูงสุดอันดับที่ 1 ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ($\bar{X} = 4.22$) อันดับที่ 2 คือด้านการพัฒนาผู้เรียน ($\bar{X} = 4.21$) อันดับที่ 3 คือด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.17$) อันดับที่ 4 คือด้านภาวะผู้นำครู ($\bar{X} = 4.14$) อันดับที่ 5 คือด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน ($\bar{X} = 4.14$) และอันดับที่ 6 คือด้านการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.09$)

4. ผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูการศึกษาพิเศษ ในโรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่ม 5 สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ได้ดังนี้

1. สภาพในการพัฒนาสมรรถนะของครูการศึกษาพิเศษ ในโรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่ม 5 สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า สมรรถนะหลักมีความต้องการพัฒนาสูงสุดคือ ด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ รองลงมาคือ ด้านบริการที่ดี ด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน ด้านพัฒนาตนเอง ด้านการทำงานเป็นทีม ตามลำดับ สมรรถนะประจำสายงาน มีความต้องการพัฒนาสูงสุด คือ ด้านบริหารจัดการชั้นเรียน รองลงมาคือด้านการพัฒนาผู้เรียน ด้านบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ด้านภาวะผู้นำ ด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน และด้านการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ โดยสามารถสรุปเป็นรายด้านดังนี้

1.1 สมรรถนะหลัก

1.1.1 ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าระดับความต้องการการพัฒนาของครูสูงสุดอันดับที่ 1 การใช้ผลการประเมินการปฏิบัติงานมาปรับปรุง/พัฒนาการทำงานให้ดียิ่งขึ้นอันดับที่ 2 คือ การริเริ่มสร้างสรรค์ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ อันดับที่ 3 คือการวิเคราะห์ภารกิจงานเพื่อวางแผนการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ ระดับสภาพการพัฒนาศมรรถนะของครูต่ำสุด คือ การแสวงหาความรู้ที่เกี่ยวกับวิชาชีพใหม่ ๆ เพื่อการพัฒนาตนเอง อันดับที่ 2 การกำหนดเป้าหมายในการปฏิบัติงานทุกภาคเรียนอันดับที่ 3 คือ การกำหนดแผนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นขั้นตอน

1.1.2 ด้านการบริการที่คืออยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าระดับความต้องการการพัฒนาของครูสูงสุดอันดับที่ 1 การมีเจตคติที่ดี ไม่รังเกียจและไม่เลือกปฏิบัติต่อเด็กพิเศษและครอบครัว อันดับที่ 2 คือ การประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง บุคคล องค์กร ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาพิเศษ อันดับที่ 3 คือ การทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อประโยชน์ส่วนรวมเมื่อมีโอกาส ระดับสภาพการพัฒนาศมรรถนะของครูต่ำสุด คือ การรับผิดชอบต่อผลการพัฒนาผู้เรียนตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP) อันดับที่ 2 การปรับปรุงและพัฒนาระบบการให้บริการให้มีประสิทธิภาพอันดับที่ 3 คือ การมุ่งมั่น อดทนต่อพฤติกรรมและแก้ปัญหาเฉพาะรวมทั้งปกป้อง ภัยอันตรายที่จะเกิดแก่เด็กพิเศษแต่ละประเภทความพิการ

1.1.3 ด้านการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าระดับความต้องการการพัฒนาของครูสูงสุดอันดับที่ 1 การให้คำปรึกษา แนะนำ นิเทศและถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ทางวิชาชีพแก่ผู้อื่น) อันดับที่ 2 คือ การพัฒนาทักษะการสื่อสารสำหรับเด็กพิเศษประเภทต่าง ๆ อันดับที่ 3 คือการสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้องค์กรและวิชาชีพ ระดับสภาพการพัฒนาศมรรถนะของครูต่ำสุด คือ การศึกษาค้นคว้าหาความรู้ มุ่งมั่นและแสวงหาโอกาสพัฒนาตนเองด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การเข้าร่วมประชุม/สัมมนาการศึกษาดูงาน การค้นคว้าด้วยตนเอง อันดับที่ 2 การรวบรวม สังเคราะห์ข้อมูล ความรู้ จัดเป็นหมวดหมู่และปรับปรุงให้ทันสมัยอันดับที่ 3 คือ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่นเพื่อพัฒนาตนเองและพัฒนางาน

1.1.4 ด้านการทำงานเป็นทีม อยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าระดับความต้องการการพัฒนาของครูสูงสุดอันดับที่ 1 การมีทักษะในการทำงานร่วมกับบุคคล/กลุ่มบุคคล ได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา และในสถานการณ์ต่าง ๆ อันดับที่ 2 คือ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้/ รับฟังความคิดเห็นและประสบการณ์ระหว่างเครือข่ายและทีมงาน อันดับที่ 3 คือ การช่วยเหลือ สนับสนุน เพื่อนร่วมงานเพื่อสู่เป้าหมายความสำเร็จร่วมกัน ระดับสภาพการพัฒนาศมรรถนะของครูต่ำสุด คือ การแลกเปลี่ยน/ รับฟังความคิดเห็นและประสบการณ์ภายในทีมงาน อันดับที่ 2 การแสดงบทบาทผู้นำหรือผู้ตามในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสมตาม โอกาสอันดับที่ 3 คือ การทำงานร่วมกับผู้อื่นตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

1.1.5 ด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครูอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าระดับความต้องการการพัฒนาของครูสูงสุดอันดับที่ 1 การยึดมั่นในอุดมการณ์ของวิชาชีพ ปกป้องเกียรติและศักดิ์ศรีของวิชาชีพอันดับที่ 2 คือการปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ และมุ่งมั่นพัฒนาการประกอบวิชาชีพให้ก้าวหน้า อันดับที่ 3 คือ การรักษาสีทึบประโยชน์ของตนเอง และไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น ระดับสภาพการพัฒนาศมรรถนะของครูต่ำสุด คือ การสนับสนุน และเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพ อันดับที่ 2 การปฏิบัติตนตามหลักการครองตน

ครองคน ครองงานเพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุผลสำเร็จอันดับที่ 3 คือการปฏิบัติตน/ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้เหมาะสมกับสถานะของตน

1.2 สมรรถนะประจำสายงาน

1.2.1 ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ที่อยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าระดับความต้องการการพัฒนาของครูสูงสุดอันดับที่ 1 การปรับปรุงหลักสูตรให้มีความยืดหยุ่นและสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษ อันดับที่ 2 คือการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลายเหมาะสมสอดคล้องกับวัย และความต้องการของผู้เรียน และชุมชน อันดับที่ 3 คือการประเมินการใช้หลักสูตรและนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตร ระดับสภาพการพัฒนาศมรรถนะของครูต่ำสุด คือ การนำผลการประเมินการเรียนรู้มาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ อันดับที่ 2 การใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในการผลิตสื่อ/นวัตกรรมที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ อันดับที่ 3 คือ การประเมินผลการออกแบบการเรียนรู้เพื่อนำไปใช้ปรับปรุง/พัฒนาผู้เรียน

1.2.2 ด้านการพัฒนาผู้เรียน อยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าระดับความต้องการการพัฒนาของครูสูงสุดอันดับที่ 1 การให้ครูผู้สอนและผู้บริหารมีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายบุคคล อันดับที่ 2 คือ การสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมแก่ผู้เรียนในการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนอันดับที่ 3 คือ การสอดแทรกความเป็นประชาธิปไตยโดยความภาคภูมิใจในความเป็นไทยให้แก่ผู้เรียน ระดับสภาพการพัฒนาศมรรถนะของครูต่ำสุด คือ การจัดทำโครงการ/กิจกรรมส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย โดย ความภาคภูมิใจในความเป็นไทยอันดับที่ 2 การจัดกิจกรรมฟื้นฟูศักยภาพด้านร่างกาย สังคม อารมณ์ สติปัญญาของผู้เรียน ให้มีพัฒนาการและพร้อมที่จะเรียนรู้อันดับที่ 3 คือการนำข้อมูลนักเรียน ไปใช้ช่วยเหลือ/พัฒนาผู้เรียนทั้งด้านการเรียนรู้และปรับพฤติกรรมเป็นรายบุคคล

1.2.3 ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน อยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าระดับความต้องการการพัฒนาของครูสูงสุดอันดับที่ 1 การส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ที่ีระหว่างครูกับผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้เรียน อันดับที่ 2 คือ การจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน และภายนอกห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ อันดับที่ 3 คือ การนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียน ได้เต็มตามศักยภาพ ระดับสภาพการพัฒนาศมรรถนะของครูต่ำสุด คือ การแก้ปัญหา/พัฒนานักเรียนด้านระเบียบวินัยโดยการสร้างวินัยเชิงบวกในชั้นเรียน อันดับที่ 2 การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดกฎ กติกา ข้อตกลงในชั้นเรียนอันดับที่ 3 คือการประเมินการกำกับดูแลชั้นเรียน และนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุง และพัฒนา

1.2.4 ด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียนอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าระดับความต้องการการพัฒนาของครูสูงสุดอันดับที่ 1 การจัดทำแผนการวิจัย และดำเนินการรวบรวมการวิจัยอย่างเป็นระบบตามแผนดำเนินการวิจัยที่กำหนดไว้ อันดับที่ 2 คือการประมวลผลหรือสรุปข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการแก้ไขปัญหาในชั้นเรียน โดยใช้ข้อมูลรอบด้าน อันดับที่ 3 คือการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาเกี่ยวกับนักเรียนที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนเพื่อกำหนดทางเลือกในการแก้ไขปัญหาหรือนุสภาพปัจจุบัน ระดับสภาพการพัฒนาศมรรถนะของครูต่ำสุด คือการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในกรณีศึกษาอื่น ๆ ที่มีบริบทของปัญหาที่คล้ายคลึงกัน อันดับที่ 2 การตรวจสอบความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของผลการวิจัยอย่างเป็นระบบอันดับที่ 3 คือการวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย อุปสรรคและโอกาสความสำเร็จของการวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน

1.2.5 ด้านภาวะผู้นำครูอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าระดับความต้องการการพัฒนาของครูสูงสุดอันดับที่ 1 การปรับเปลี่ยนบทบาทและการปฏิบัติงานของตนเองให้เอื้อต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน อันดับที่ 2 คือการสืบเสาะข้อมูล ความรู้ทางวิชาชีพใหม่ๆ ที่สร้างความท้าทายในการสนทนาอย่างสร้างสรรค์กับผู้อื่น อันดับที่ 3 คือการกระตุ้นจิตใจ ปรับเปลี่ยนความคิดและการกระทำของผู้อื่นให้มีความผูกพันและมุ่งมั่นต่อเป้าหมายในการทำงานร่วมกัน ระดับสภาพการพัฒนาศมรรถนะของครูต่ำสุด คือการมีทักษะการฟัง การพูด และการตั้งคำถาม เปิดใจกว้าง ชัดหยุ่น และยอมรับทัศนะที่หลากหลายของผู้อื่น เพื่อเป็นแนวทางใหม่ๆ ในการปฏิบัติงาน อันดับที่ 2 การสนับสนุนความคิดริเริ่มซึ่งเกิดจากการพิจารณาไตร่ตรองของเพื่อนร่วมงาน และมีส่วนร่วมในการพัฒนาวัตกรรมต่าง ๆ อันดับที่ 3 คือการพิจารณาไตร่ตรองความสอดคล้องระหว่างการเรียนรู้ของนักเรียน และการจัดการเรียนรู้

1.2.6 ด้านการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าระดับความต้องการการพัฒนาของครูสูงสุดอันดับที่ 1 การกำหนดแนวทางในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี และความร่วมมือกับชุมชน อันดับที่ 2 คือการร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาสภาพและฟื้นฟูสมรรถภาพของผู้เรียน อันดับที่ 3 คือการประสานให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา ระดับสภาพการพัฒนาศมรรถนะของครูต่ำสุด คือการให้ความร่วมมือในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน อันดับที่ 2 การสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างครู ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรอื่น ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อสนับสนุนส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ อันดับที่ 3 คือการประสานให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา

2. แนวทางการพัฒนาศมรรถนะของครูการศึกษาพิเศษ ในโรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่ม 5 สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวมอยู่ในระดับมากทั้งสมรรถนะหลักและสมรรถนะประจำสายงาน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ระดับสภาพการพัฒนาศมรรถนะของครูต่ำสุดในสมรรถนะหลัก คือ ด้านการทำงานเป็นทีม อันดับที่ 2 คือด้านพัฒนาตนเอง อันดับที่ 3 คือด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน ส่วนในสมรรถนะประจำสายงานที่มีระดับสภาพการพัฒนาศมรรถนะของครูต่ำสุดคือ ด้านการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ อันดับที่ 2 คือ ด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน อันดับที่ 3 คือ ด้านภาวะผู้นำครู นำมาวิเคราะห์แบบมีโครงสร้าง ดังนี้

2.1 สมรรถนะหลัก

2.1.1 ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ระดับสภาพการพัฒนาศมรรถนะของครูต่ำสุด คือ การแสวงหาความรู้ที่เกี่ยวกับวิชาชีพใหม่ๆ เพื่อการพัฒนาตนเอง อันดับที่ 2 การกำหนดเป้าหมายในการปฏิบัติงานทุกภาคเรียน อันดับที่ 3 คือ การกำหนดแผนการจัดการเรียนรู้ อย่างเป็นขั้นตอน นำมาวิเคราะห์แบบมีโครงสร้าง จากการสนทนากลุ่มเพื่อหาแนวทางการพัฒนาศมรรถนะของครูการศึกษาพิเศษในโรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่ม 5 สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน สรุปได้ว่า 1) ควรให้ครูการศึกษาพิเศษที่ได้รับการพัฒนาในเรื่องต่าง ๆ โดยนำสิ่งที่ได้รับมาถ่ายทอดให้เพื่อนครู ได้มีความรู้ใหม่ๆ 2) ควรให้ครูการศึกษาพิเศษ

ตั้งเป้าหมายในการทำงานร่วมกับผู้บริหารในการทำงาน การพัฒนานักเรียนตามศักยภาพของนักเรียนที่มีความพิการแต่ละประเภท 3) ควรมีการจัดทำวิเคราะห์งานเพื่อให้ขั้นตอนการทำงาน การสอนมีความง่ายขึ้น

2.1.1.2 ด้านการบริการที่คืออยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ระดับสภาพการพัฒนาศมรรถนะของครูต่ำสุด คือ การรับผิดชอบต่อผลการพัฒนาผู้เรียนตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) อันดับ 2 การปรับปรุงและพัฒนากระบวนการให้บริการให้มีประสิทธิภาพ อันดับ 3 คือ การมุ่งมั่น อดทนต่อพฤติกรรมและแก้ปัญหาเฉพาะรวมทั้งปกป้อง ภัยอันตรายที่จะเกิดแก่เด็กพิเศษแต่ละประเภทความพิการ จากการสนทนากลุ่มเพื่อหาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูการศึกษาพิเศษ ใน โรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่ม 5 สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริการที่ดี สรุปได้ว่า 1) ควรมีการปรับปรุงแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP)อย่างต่อเนื่อง 2) ควรมีการสร้างบรรยากาศในการทำงานให้มีการผ่อนคลาย 3) จัดอบรม/สัมมนาเกี่ยวกับพฤติกรรมหรือการปรับพฤติกรรมเด็กพิเศษแต่ละประเภทจากพฤติกรรมจริงของนักเรียน

2.1.1.3 ด้านการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าระดับ สภาพการพัฒนาศมรรถนะของครูต่ำสุด คือ การศึกษาค้นคว้าหาความรู้ มุ่งมั่นและแสวงหาโอกาสพัฒนาตนเองด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การเข้าร่วมประชุม/สัมมนา การศึกษาดูงาน การค้นคว้าด้วยตนเอง อันดับ 2 การรวบรวมสังเคราะห์ข้อมูล ความรู้ จัดเป็นหมวดหมู่และปรับปรุงให้ทันสมัย อันดับ 3 คือ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่นเพื่อพัฒนาตนเองและพัฒนางาน จากการสนทนากลุ่มเพื่อหาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูการศึกษาพิเศษ ใน โรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่ม 5 สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู สรุปได้ว่า 1) จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในสถานศึกษาและภายนอกสถานศึกษา 2) จัดให้มีพี่เลี้ยงในการดูแลการส่งผลงานวิชาการเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอก หรือจัดทำผลงานวิทยฐานะ 3) ควรสนับสนุนให้ครูการศึกษาพิเศษได้รับการพัฒนา ศึกษา ค้นคว้าอย่างต่อเนื่อง

2.1.1.4 ด้านการทำงานเป็นทีม อยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ระดับสภาพการพัฒนาศมรรถนะของครูต่ำสุด คือ การแลกเปลี่ยน/ รับฟังความคิดเห็นและประสบการณ์ภายในทีมงาน อันดับ 2 การแสดงบทบาทผู้นำหรือผู้ตามในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างเหมาะสมตามโอกาส อันดับ 3 คือ การทำงานร่วมกับผู้อื่นตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย จากการสนทนากลุ่มเพื่อหาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูการศึกษาพิเศษ ใน โรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่ม 5 สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู สรุปได้ว่า 1) ปลูกฝังให้ครูได้ทำงานเป็นทีมอย่างต่อเนื่อง 2) ฝึกอบรมในด้าน ทักษะเชิงมนุษย์สัมพันธ์ การมีเจตคติที่ดีต่อผู้อื่น ทักษะการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ 3) สร้างการประสานสัมพันธ์ สร้างขวัญกำลังใจในการทำงาน

2.1.1.5 ด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครูอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าระดับสภาพการพัฒนาศมรรถนะของครูต่ำสุด คือ การสนับสนุน และเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพ อันดับ 2 การปฏิบัติตนตามหลักการครองตน ครองคน ครองงาน เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุผลสำเร็จ อันดับ 3 คือ การปฏิบัติตน/ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้เหมาะสมกับสถานะของตน จากการสนทนากลุ่มเพื่อหาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูการศึกษาพิเศษ ใน โรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่ม 5 สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู สรุปได้ว่า 1) สนับสนุนให้ครูปฏิบัติหน้าที่ตามจรรยาบรรณวิชาชีพ ตามมาตรฐานวิชาชีพ และตามแบบแผนพฤติกรรม

จรรยาบรรณวิชาชีพครู เพื่อให้ครูปฏิบัติงานในหน้าที่ตามที่ได้รับ มอบหมายอย่างเต็มความสามารถ มีความซื่อสัตย์
เที่ยงธรรมและปฏิบัติตนโดยยึดมาตรฐานครูการศึกษาพิเศษ 2) สร้างเจตคติที่ดี สร้างความตระหนัก การนำมาใช้ในการ
การดำเนินชีวิต ปลุกฝังให้ผู้เรียนเรียนรู้ไปพร้อม ๆ กัน 3) สนับสนุนการเรียนรู้ด้วยตนเองเกี่ยวกับจรรยาบรรณวิชาชีพ
และมาตรฐานวิชาชีพ เพื่อให้ครู ู้และเข้าใจข้อกำหนดเกี่ยวกับจรรยาบรรณวิชาชีพ มาตรฐานการปฏิบัติตน และแบบ
แผนพฤติกรรมตามจรรยาบรรณ วิชาชีพครู

2.2 สมรรถนะประจำสายงาน

2.2.1 ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ที่อยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน
พบว่า ระดับสภาพการพัฒนาศมรรถนะของครูต่ำสุด คือ การนำผลการประเมินการเรียนรู้มาใช้ในการพัฒนาการ
จัดการเรียนรู้ อันดับที่ 2 การใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในการผลิตสื่อ/นวัตกรรมที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ อันดับที่ 3
คือ การประเมินผลการออกแบบการเรียนรู้เพื่อนำไปใช้ปรับปรุง/ พัฒนาผู้เรียน จากการสนทนากลุ่มเพื่อหาแนว
ทางการพัฒนาศมรรถนะของครูการศึกษาพิเศษ ใน โรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่ม 5 สำนักบริหารงานการศึกษา
พิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ สรุปได้ว่า 1) ควร
ส่งเสริมให้ครูได้ใช้สื่อเทคโนโลยีที่เป็นปัจจุบันที่เอื้อต่อการเรียนการสอน 2) สนับสนุนหรือพัฒนาเทคนิค
กระบวนการหรือสื่อการเรียนรู้ใหม่ๆมาใช้ในการชั้นเรียน

2.2.2 ด้านการพัฒนาผู้เรียน อยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ระดับสภาพการ
พัฒนาศมรรถนะของครูต่ำสุด คือ การจัดทำโครงการ/กิจกรรมส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย ความภาคภูมิใจใน
ความเป็นไทยอันดับที่ 2 การจัดกิจกรรมฟื้นฟูสุขภาพด้านร่างกาย สังคม อารมณ์ สติปัญญาของผู้เรียนให้มี
พัฒนาการและพร้อมที่จะเรียนรู้ อันดับที่ 3 คือการนำข้อมูลนักเรียนไปใช้ช่วยเหลือ/พัฒนาผู้เรียนทั้งด้านการเรียนรู้
และปรับพฤติกรรมเป็นรายบุคคล จากการสนทนากลุ่มเพื่อหาแนวทางการพัฒนาศมรรถนะของครูการศึกษาพิเศษ ใน
โรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่ม 5 สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ด้านการพัฒนาผู้เรียน สรุปได้ว่า 1) ควรส่งเสริมกิจกรรมที่สร้างประสบการณ์ในการเรียนรู้ผ่านการได้ลงมือปฏิบัติ
จริง และกิจกรรมนอกห้องเรียน อาจเนื่องมาจากต้องการให้ผู้เรียนเกิดทักษะชีวิต และแก้ปัญหา มีการจัดกิจกรรมเพื่อ
พัฒนาผู้เรียนอย่างมีความสุข ให้มีการพัฒนาตามศักยภาพของนักเรียนแต่ละคน 2) สนับสนุนครูให้มีการจัดระบบ
ดูแลช่วยเหลือนักเรียน และกิจกรรมฟื้นฟูสุขภาพด้านร่างกาย สังคม อารมณ์ สติปัญญาของผู้เรียนให้มีพัฒนาการ
และพร้อมที่จะเรียนรู้ 3) ควรมีการส่งเสริม พัฒนาศมรรถนะด้านการจัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์หรือจิตสาธารณะ
ให้แก่ผู้เรียน 4) ควรส่งเสริมพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะชีวิตผู้เรียน

2.2.3 ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน อยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ระดับสภาพ
การพัฒนาศมรรถนะของครูต่ำสุด คือ การแก้ปัญหา/พัฒนานักเรียนด้านระเบียบวินัยโดยการสร้างวินัยเชิงบวกในชั้น
เรียน อันดับที่ 2 การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดกฎ กติกา ข้อตกลงในชั้นเรียน อันดับที่ 3 คือการประเมินการ
กำกับดูแลชั้นเรียน และนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุง และพัฒนา จากการสนทนากลุ่มเพื่อหาแนวทางการ
พัฒนาศมรรถนะของครูการศึกษาพิเศษ ใน โรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่ม 5 สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน สรุปได้ว่า 1) ควรมีการกำกับดูแลและ
แก้ปัญหาในห้องเรียน มีการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ ความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยตัวเองได้อย่างเหมาะสม เมื่อ

เผชิญปัญหาวิกฤต หรือปัญหาเฉพาะหน้า ในการจัดบรรยากาศในห้องเรียน 2) ควรมีการจัดบรรยากาศในการเรียนรู้ การจัดทำข้อมูลสารสนเทศ มีการกำกับดูแลชั้นเรียน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุข 3) ควรส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับนักเรียน ผู้เรียนกับผู้เรียน

2.2.4 ด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียนในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ระดับสภาพการพัฒนาศมรรถนะของครูต่ำสุด คือการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในกรณีศึกษาอื่น ๆ ที่มีบริบทของปัญหาที่คล้ายคลึงกัน อันดับที่ 2 การตรวจสอบความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของผลการวิจัยอย่างเป็นระบบอันดับที่ 3 คือการวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย อุปสรรคและ โอกาสความสำเร็จของการวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน จากการสนทนากลุ่มเพื่อหาแนวทางการพัฒนาศมรรถนะของครูการศึกษาพิเศษ ในโรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่ม 5 สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน สรุปได้ว่า 1) พัฒนาศมรรถนะครูด้านการศึกษาปัญหาการจัดการเรียนการสอนมาสู่การทำวิจัยในชั้นเรียน อาจเนื่องมาจาก การวิจัยเป็นการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนสามารถเกิดควบคู่กับการเรียนการสอนได้ ทำวิจัยตามสภาพจริง ปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นจริง มีการวิเคราะห์สาเหตุปัญหาในการเรียนการสอนในชั้นเรียน 2) ควรมีการสร้างความตระหนัก ความจำเป็นสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียน 3) ควรพัฒนาศมรรถนะการทำวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย อุปสรรคและ โอกาสความสำเร็จของการวิจัยในชั้นเรียน 4) ควรพัฒนาศมรรถนะการทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างเป็นระบบ กำกับ ติดตามและประเมินผลจากการวิจัย

2.2.5 ด้านภาวะผู้นำครูอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ระดับสภาพการพัฒนาศมรรถนะของครูต่ำสุด คือการมีทักษะการฟัง การพูด และการตั้งคำถาม เปิดใจกว้าง ยืดหยุ่น และยอมรับทัศนะที่หลากหลายของผู้อื่น เพื่อเป็นแนวทางใหม่ๆ ในการปฏิบัติงาน อันดับที่ 2 การสนับสนุนความคิดริเริ่มซึ่งเกิดจากการพิจารณาไตร่ตรองของเพื่อนร่วมงาน และมีส่วนร่วมในการพัฒนานวัตกรรมต่าง ๆ อันดับที่ 3 คือการพิจารณาไตร่ตรองความสอดคล้องระหว่างการเรียนรู้ของนักเรียน และการจัดการเรียนรู้ จากการสนทนากลุ่มเพื่อหาแนวทางการพัฒนาศมรรถนะของครูการศึกษาพิเศษ ในโรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่ม 5 สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านภาวะผู้นำครู สรุปได้ว่า 1) ควรมีการพัฒนาศมรรถนะทักษะในการคิด วิเคราะห์เชิงสร้างสรรค์ 2) ควรส่งเสริมการพัฒนาทักษะการฟัง 3) ควรส่งเสริมการพัฒนาเพื่อฝึกปฏิบัติเพื่อพัฒนาความเป็นครูผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลง เพื่อเป็นแนวทางใหม่ๆ ในการปฏิบัติงานออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้อย่างหลากหลายโดยยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง และบูรณาการสิ่งแวดล้อมท้องถิ่นเข้าในกระบวนการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดประสบการณ์จริง

2.2.6 ด้านการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ระดับสภาพการพัฒนาศมรรถนะของครูต่ำสุด คือการให้ความร่วมมือในกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน อันดับที่ 2 การสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างครู ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรอื่น ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อสนับสนุนส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ อันดับที่ 3 คือการประสานให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา จากการสนทนากลุ่มเพื่อหาแนวทางการพัฒนาศมรรถนะของครูการศึกษาพิเศษ ในโรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่ม 5 สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการสร้างสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ สรุปได้ว่า 1) ควรส่งเสริมการจัดการจัดการโครงการสร้างความสัมพันธ์ ความร่วมมือที่ดีกับชุมชน 2) พัฒนาศมรรถนะครูการศึกษาพิเศษในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน

3) พัฒนาสมรรถนะการจัดเวที ประชุม ประชาคมเพื่อให้ชุมชนแสดงความคิดเห็นในการจัดการศึกษา 4) พัฒนาองค์ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับชุมชนในการจัดกิจกรรม ศิลปวัฒนธรรมของชุมชน 5) พัฒนาสมรรถนะครูด้านการใช้ชุมชนเป็นฐาน อาจเนื่องมาจาก สร้างกระบวนการทำงาน โดยดึงผู้นำชุมชน ประสานให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม

5. ข้อเสนอแนะ

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาครูการศึกษาพิเศษ ใน โรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่ม 5 สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. ควรวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาครูด้านสมรรถนะบุคลากร โรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่ม 5 สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2548). *พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

ชัยพร พันธุ์น้อย. (2547). *การศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนในสังกัดบริหารงานการศึกษาพิเศษตามแนวคิดเห็นของครู*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี).

บุญชม ศรีสะอาด. (2543). *การวิจัยเบื้องต้น*. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.

พิมพ์พรรณ เทพสุเมธานนท์ และสุวพิชชา ประสิทธิ์ชัยกิจ. (2553). *ความรู้ทั่วไปด้านการศึกษาพิเศษ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2538). *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

สำนักงานบริหารการศึกษาพิเศษ. (2553). *สารสนเทศสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ*. สืบค้นเมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน 2559, จาก <http://special.obec.go.th>

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2555). *รายงานการวิจัย เรื่อง มาตรฐานวิชาชีพครูการศึกษาพิเศษ*. กรุงเทพฯ: โบนัสพีเรส.

อานนท์ ศักดิ์วรวิชญ์. (2547). *แนวความคิดเรื่องสมรรถนะ (Competency) เรื่องเก่าที่เรายังหลงทาง*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์สาร. 16(64): 57-78.

Boyatzis, R.E. (1999). *Clustering Competence in Emotional Intelligence: Insights from the Emotional Competence Inventory (ECI)*. Retrieved December 10, 2005, from www.ei.haygroup.com/resources/Library_articles

Henson, Mark Nels. (1994). *The personal dimension of corporate training*. (Dissertation Abstracts International).

John, Best W. and James V. Kahn. (1989). *Research in Education*. 6 th ed. Boston Massachusetts:

Allyn and Bacon.